

Επιμορφωτική ημερίδα

**«Πολυγραμματισμοί και Παιδική Λογοτεχνία στην
Προσχολική Εκπαίδευση»**

Πέμπτη 5 Μαρτίου 2026

ώρα 8:15 - 14:00, στον Πολυχώρο Δημαρχείου Παλαιού Φαλήρου

Περίληψεις εισηγήσεων

**Θέμα: «Αναγνωστική δραστηριότητα και ερευνητικά δεδομένα στην
ψηφιακή εποχή»**

Εισηγητής: Παναγιώτης Κάπος, Δρ. Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού,
Αντιπρόεδρος ΕΛΙΒΙΠ

Η ανθρωπότητα στην ψηφιακή εποχή του γραπτού πολιτισμού γράφει και διαβάζει περισσότερο από ποτέ έχοντας ως βασικό υπόστρωμα των κειμένων την οθόνη. Από την άλλη πλευρά, η εκδοτική βιομηχανία του βιβλίου παραμένει εντυποκεντρική. Υπό αυτό το πρίσμα, η ανάγνωση αναμορφώνεται σε μια πολυτροπική δραστηριότητα όπου η εναλλαγή από το χαρτί στην οθόνη και από το φυσικό στο ψηφιακό περιβάλλον είναι διαρκής. Οι εξελίξεις αυτές, στην υβριδική εποχή (phygital) του γραπτού πολιτισμού, αναπόφευκτα, επηρεάζουν τη μεθοδολογία και τους δείκτες των ερευνών για την ανάγνωση βιβλίων.

**Θέμα: «Η Παιδαγωγική των Πολυγραμματισμών. Πρακτικές στην
Προσχολική Εκπαίδευση»**

Εισηγήτρια: Κατερίνα Μαρκογιαννάκη, Διδάκτωρ στις Επιστήμες της Αγωγής

Στην εισήγηση θα αποσαφηνιστεί η έννοια της παιδαγωγικής των πολυγραμματισμών, η οποία δίνει έμφαση στην πολυτροπικότητα και την ενσωμάτωση ποικίλων σημειωτικών τρόπων (κείμενο, εικόνα, ήχος, κίνηση) στη διαδικασία παραγωγής νοήματος. Παράλληλα, θα παρουσιαστούν πρακτικές που ενισχύουν την ικανότητα των παιδιών να αναλύουν και να συνθέτουν πολυτροπικά

κείμενα. Στόχος είναι η αποτελεσματική επικοινωνία μέσω αυθεντικών εμπειριών, για να ανταποκριθούν κριτικά στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας.

Θέμα: «Καινοτόμες μορφές στο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο: παιχνίδι με το κείμενο και την εικόνα»

Εισηγήτρια: *Ελένη Πασχαλίδου, Δρ. Παιδικής Λογοτεχνίας, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60 1ης θέσης ΔΙΠΕ Ανατολικής Αττικής*

Το θέμα της εισήγησης αναφέρεται στις σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις που αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο συνδυάζονται ο λόγος και η εικόνα στα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία. Οι καινοτομίες μπορεί να περιλαμβάνουν νέα είδη βιβλίων και θεματικές, πειραματικές μορφές γραφής, διαδραστικά ή πολυτροπικά στοιχεία και τη δημιουργική αλληλεπίδραση μεταξύ εικόνων και λέξεων. Στόχος αυτών των καινοτομιών είναι να ενισχύσουν τη βιωματική ανάγνωση, να προκαλέσουν συναισθηματική ανταπόκριση και να διευρύνουν τα όρια της αφήγησης, μετατρέποντας το εικονογραφημένο βιβλίο σε μια πολυδιάστατη μορφή τέχνης.

Θέμα: «Εμβαθύνοντας στα κείμενα μέσω της αξιοποίησης του σημειωτικού μοντέλου των δρώσων δυνάμεων. Εφαρμογή σε κείμενο για την πρόληψη της σχολικής βίας και του εκφοβισμού»

Εισηγήτρια: *Ιωάννα Μενδρινού, Δρ. Θεατρολογίας-Παιδαγωγικής, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60 2ης θέσης ΔιΠΕ Δ' Αθήνας*

Κάθε λογοτεχνικό κείμενο αποτελεί ένα πολιτισμικό προϊόν που εγγράφει τις ιδέες, τις αξίες και τους προβληματισμούς της εποχής του. Η εισήγηση επικεντρώνεται στην αξιοποίηση ενός σημειωτικού μοντέλου ανάλυσης, το οποίο επιτρέπει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να εμβαθύνουν στα νοήματα ενός αφηγηματικού κειμένου και να στοχάζονται κριτικά επί καίριων ζητημάτων προβαίνοντας σε αναγωγές στη δική τους, βιωμένη πραγματικότητα. Ενόψει της Πανελλήνιας Ημέρας

κατά της Σχολικής Βίας (6 Μαρτίου), η εφαρμογή του μοντέλου παρουσιάζεται ενδεικτικά μέσα από μια λογοτεχνική ιστορία με συναφή θεματολογία.

Θέμα: «Δημιουργώντας ικανούς αναγνώστες: αναγνωστικές διαδρομές στο μικρό σχολείο»

Εισηγήτρια: Βασιλική Νίκα, Δρ., ΕΔΙΠ Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α.

Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, όπου οι οθόνες κυριαρχούν και η προσοχή κατακερματίζεται από πολλαπλά ερεθίσματα, η ανάγνωση αναδεικνύεται σε κρίσιμη αναπτυξιακή δεξιότητα. Ενισχύει τη γνωστική ευελιξία, την επικοινωνιακή ικανότητα, την ενσυναίσθηση και το εσωτερικό κίνητρο, αποτελώντας το «αντίβαρο» στην επιφανειακή κατανάλωση περιεχομένου. Το Νηπιαγωγείο λειτουργεί ως θεμελιώδης πυλώνας της πρώιμης αναγνωστικής καλλιέργειας, θεσπίζοντας αναγνωστικές ρουτίνες, προάγοντας την αυτόνομη επιλογή βιβλίων και καλλιεργώντας συναισθηματικές συνδέσεις με τα βιβλία και τη λογοτεχνία, πριν ακόμη το παιδί μάθει να διαβάζει. Η εισήγηση διερευνά θεωρητικές απόψεις και προτείνει πρακτικές εφαρμογές αναγνωστικών διαδρομών με στόχο την ανάπτυξη της προσοχής, της κατανόησης αλλά και της απόλαυσης.

Θέμα: «Η ανάγνωση των βιβλίων χωρίς λόγια: φιλιαναγνωστικές δραστηριότητες»

Εισηγήτρια: Ελένη Πασχαλίδου, Δρ. Παιδικής Λογοτεχνίας, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60 1ης θέσης ΔΙΠΕ Ανατολικής Αττικής

Η εισήγηση εστιάζει στη δυναμική των βιβλίων χωρίς λόγια και στον ρόλο τους ως ισχυρά εργαλεία φιλιαναγνωσίας. Μέσα από παραδείγματα και προτάσεις εφαρμογής, αναδεικνύεται πώς οι εικονογραφημένες αφηγήσεις χωρίς κείμενο ενισχύουν τη φαντασία, την κριτική σκέψη και τη δημιουργική έκφραση των αναγνωστών κάθε ηλικίας. Τα βιβλία χωρίς λόγια λειτουργούν ως γέφυρα επικοινωνίας, ξεπερνώντας γλωσσικά και μαθησιακά εμπόδια και προσκαλώντας όλους τους αναγνώστες σε μια ενεργή, προσωπική εμπειρία ανάγνωσης.

Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δ' Αθήνας

Ιωάννα Μενδρινού, ΣΕΠΕΘΟΖ¹⁶ θέσης σε συνεργασία με τους
Κωνσταντίνο Μιχαηλίδη, Επόμενη Ποιότητας της Εκπαίδευσης, ΣΕΕΑ&ΕΕ & Ανδριανό Μουταβελή, ΣΕ ΕΑ&ΕΕ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Επιμορφωτική Ημερίδα

Σε συνεργασία με το

ΕΛΙΒΙΠ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

λόγος

εικόνα

ήχος

ψηφιακά μέσα

Πολυγραμματισμοί και Παιδική Λογοτεχνία στην Προσχολική Εκπαίδευση

Ομιλητές

Δρ. Παναγιώτης Κάπος
Δρ. Κατερίνα Μαρκογιαννάκη
Δρ. Ιωάννα Μενδρινού
Δρ. Βασιλική Νίκα
Δρ. Ελένη Πασχαλίδου

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026, 8:15-14:00
Πολυχώρος Δημαρχείου Παλαιού Φαλήρου